

Notat til Folketingets Europaudvalg

Dato
15. oktober 2021

Rådsmøde (energi) den 26. oktober 2021

Dagsorden	Side
1. Konsekvenserne af stigende energipriser og mulige tiltag på nationalt og EU-niveau	2
- <i>Udveksling af synspunkter</i>	

Konsekvenserne af stigende energipriser og mulige tiltag på nationalt og EU-niveau

Intet KOM-nr.

Nyt notat

1. Resumé

Det slovenske formandskab har indkaldt til et ekstraordinært energirådsmøde den 26. oktober 2021 for at drøfte de stigende energipriser. Det forventes, at den politiske drøftelse i energirådet vil følge op på drøftelsen af samme emne på mødet i Det Europæiske Råd den 21.-22. oktober 2021, og at drøftelsen vil ske på basis af Kommissionens meddelelse om energipriser, der er offentliggjort den 13. oktober 2021.

Kommissionens meddelelse om energipriser indeholder bl.a. en analyse af årsagerne bag de stigende energipriser samt et "katalog" over værktøjer, som medlemsstaterne kan anvende i forhold til at håndtere situationen på nationalt niveau. På EU-niveau vil Kommissionen også iværksætte en række tiltag, herunder undersøge om konkurrenceskadende adfærd spiller en rolle, øge integrationen af regionale energimarkeder samt fremme udviklingen af vedvarende energi.

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen vurderer ligesom Kommissionen, at de høje energipriser skyldes et sammenfald af omstændigheder og hæfter sig ved Kommissionens vurdering af, at energipriserne vil falde igen i første halvdel af 2022. Regeringen finder ikke, at der er behov for at foretage strukturelle ændringer i EU's energipolitik, herunder EU's kvotehandelssystem og el- og gasmarked. Derimod er det vigtigt, at den grønne omstilling fortsættes og fremskyndes på europæisk niveau, da det på sigt kan afhjælpe udfordringerne med svingende energipriser som følge af udsving i prisen på fossile brændsler. Regeringen anerkender, at de høje energipriser kan blive en udfordring for især de europæiske lavindkomsthusholdninger, men finder, at der allerede eksisterer en række værktøjer, som medlemsstaterne kan benytte sig af for at håndtere situationen på nationalt niveau. Regeringen hilser derfor Kommissionens meddelelse om energipriser velkommen, da den bl.a. fokuserer på de værktøjer, som medlemsstaterne kan gøre brug af.

2. Baggrund

Det slovenske formandskab har indkaldt til et ekstraordinært energirådsmøde den 26. oktober 2021 og har sat de stigende energipriser på dagsordenen til politisk drøftelse. Drøftelsen forventes bl.a. at ske på basis af Kommissionens meddelelse om energipriser.

Kommissionen har den 13. oktober 2021 offentliggjort en meddelelse om energipriser, KOM(2021) 660. I meddelelsen indgår en analyse af årsagerne bag de stigende

energipriser samt et katalog over værktøjer, som medlemsstaterne og Kommissionen kan tage i brug på hhv. kort sigt og lang sigt i forhold til at håndtere situationen.

3. Formål og indhold

Det slovenske formandskab har lagt op til, at drøftelsen på rådsmødet skal fokusere på mulige initiativer på nationalt og EU-niveau til håndtering af de nuværende stigninger på energipriser. Drøftelsen kan forventes at tage udgangspunkt i Kommissionens meddelelse.

Kommissionens meddelelse

Kommissionen henviser i sin meddelelse om energipriser bl.a. til, at forventningerne til markedet indikerer, at de nuværende prisstigninger vil være midlertidige, men at gaspriserne sandsynligvis vil vedblive med at være høje vinteren over frem til april 2022.

Meddelelsen indeholder desuden et katalog over værktøjer, som medlemsstaterne kan gøre brug af, og de initiativer, som Kommissionen vil iværksætte på europæisk niveau.

I kataloget henvises til følgende nationale tiltag, som medlemsstaterne kan tage:

- Delvis finansiering af midlertidige tiltag via højere indtægter fra auktionering af CO2-kvoter end forventet, samt skatter og afgifter på energi
- yde støtte til sårbare grupper til betaling af energiregninger samt sikre, at borgere ikke bliver frakoblet energiforsyningen
- foretage midlertidigt og målrettet reduktion af afgifter til et minimum for sårbare borgere
- overveje at flytte finansieringen af støtteordninger til vedvarende energi fra afgifter til finansieringskilder uden for elektricitetsregningen
- tage tiltag til at reducere energiomkostningerne for alle energi-slutbrugere
- yde støtte til virksomheder og industrier i krise på linje med statsstøttereglerne
- fremme en bredere adgang til aftaler om køb af vedvarende energi.

I kataloget henvises til følgende tiltag, som Kommissionen på kort sigt vil tage:

- Undersøge om der er indikationer på konkurrencebegrænsende adfærd på energimarkedet
- Bede ESMA ("European Securities and Markets Authority") om at monitorere udviklingen på det europæiske kulmarked
- Sikre en effektiv håndhævelse af REMIT (forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosmarkedet for energi) i samarbejde med ACER ("European Agency for the Cooperation of Energy Regulators") og de nationale myndigheder
- Være mere opsøgende internationalt for at sikre et transparent og fleksibelt internationalt marked
- Præsentere en strategi for internationalt engagement på energiområdet.

Kommissionen henviser desuden i meddelelsen til, at EU på baggrund af den nuværende priskrise på mellemlang sigt bør overveje tiltag, der vil sikre en bedre forberedelse af fremtidige priskriser. Kommissionen vil bl.a. foreslå følgende tiltag:

- Rammeregler for gas- og hydrogenmarkedet i december 2021
- Overveje at revidere gasforsynings sikkerhedsforordningen med henblik på at sikre funktionen af gaslagrene og få afsluttet de nødvendige solidaritetsaftaler
- Få vedtaget en retsakt, der etablerer en regional gasrisikogruppe, der skal analysere risici og rådgive medlemsstater
- Understøtte udviklingen af fremtidssikret energilagring på kort og lang sigt, dvs. i forhold til f.eks. batterier og hydrogen
- Undersøge potentialerne og designet af et frivilligt fælles gasudbud
- Bede ACER om at undersøge fordele og ulemper ved det eksisterende elmarkedsdesign og komme med anbefalinger til Kommissionens overvejelse
- Undersøge mulighederne for at udvikle et ensartet detailmarked på regionalt eller EU-niveau
- Vedtage regler for cybersikkerhed for elektricitet.

Kommissionen vil desuden med henblik på at understøtte en retfærdig omstilling og sikre en beskyttelse af brugerne offentliggøre en henstilling indeholdende vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de bedst adresserer sociale og beskæftigelsesmæssige aspekter ved den grønne omstilling. Der henvises til, at medlemsstaterne bl.a. kan støtte forbrugernes kompetencer ved at give information og tilbyde muligheder om, hvordan de bedst agerer i energimarkedet.

Kommissionen fremhæver desuden, at mere vedvarende energi i det europæiske energisystem vil skubbe de mest dyre fossile brændsler ud. Mere vedvarende energi vil betyde lavere engrospriser. Der henvises desuden til, at de overordnede omkostninger for flere vedvarende energikilder er reduceret dramatisk de seneste år, og at flere vedvarende energikilder i dag udgør den billigste energiform i flere sektorer.

Kommissionen peger på, at medlemsstaterne for at fremskynde processen kan:

- Accelerere udbud for vedvarende energi og fremskynde tilladelsesprocesser
- Fremme produktionen af udstyr til vedvarende energi
- Fremme investeringer i energieffektivitet generelt og i bygninger
- Fremme investeringer i grænseoverskridende infrastruktur.

Kommissionen vil samtidig:

- Udstede vejledning i 2022 på, hvordan tilladelsesprocedurer kan fremskyndes
- Færdiggøre processen for revisionen af statsstøtteretningslinjerne for energi og miljøbeskyttelse
- Fortsat understøtte medlemsstaterne i bedst at udnytte de finansieringskilder, der er til rådighed i EU-budgettet og NextGenerationEU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen har ikke i sig selv andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Forventninger til andre landes holdninger

En gruppe af lande har peget på forskellige tiltag som en fælles værktøjskasse, der kan sikre koordination af nationale tiltag, fælles gasindkøb, en revision af elmarkedet, energiuafhængighed via udbygning af vedvarende energi samt sikkerhed for en mere forudsigelig pris på CO₂-kvoter i regi af EU's kvotehandelssystem. Det er ligeledes forventningen, at en række lande vil søge at koble diskussionen om stigende energipriser sammen med de bredere drøftelser af *fit-for-55-pakken*, herunder særligt den foreslåede udvidelse af kvotesystemet og den foreslåede sociale klimafond.

En anden gruppe af lande, inklusive Danmark, er modsat forbeholdne over for vidtgående indgreb på EU-niveau, som potentielt kan bremse en omkostningseffektiv grøn omstilling. Det gælder bl.a. markedsindgribende tiltag over for CO₂-kvoteprisen og et velfungerende elmarked.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vurderer ligesom Kommissionen, at de høje energipriser skyldes et sammenfald af faktorer, herunder en kold vinter, vedligeholdelsesarbejde på gasfelter, behov for genfyldning af de europæiske gaslagre, øget industriproduktion efter COVID-19-genåbningen samt mindre vandkraft og vind henover sommeren. Regeringen hæfter sig i den forbindelse ved, at Kommissionen vurderer, at energipriserne vil falde igen i første halvdel af 2022.

Regeringen finder derfor ikke grundlag for strukturelle ændringer i EU's energipolitik, ligesom de nuværende høje energipriser ikke bør afspore drøftelserne af *fit-for-55-pakken*, der vil lægge sporene for europæisk klimapolitik frem mod 2030. Dette gælder i særdeleshed EU's kvotehandelssystem, der er årsag til en mindre andel af de stigende energipriser, og som er et væsentligt instrument for at sikre en omkostningseffektiv indfrielse af EU's klimamål, samt reguleringen af el- og gasmarkedet, der generelt vurderes som velfungerede og centrale for at opnå konkurrencedygtige priser.

Regeringen finder det vigtigt at fortsætte med at fremskynde den grønne omstilling på europæisk niveau, herunder med en øget indsats i forhold til at sikre øget vedvarende energi og energieffektivitet, da det på sigt vil være med til at afhjælpe udfordringerne med svingende energipriser.

Regeringen anerkender samtidig, at de høje energipriser kan blive en udfordring for især de europæiske lavindkomsthusholdninger og finder, at der allerede eksisterer en række værktøjer, som medlemsstaterne kan benytte sig af for at håndtere situationen på nationalt niveau.

Regeringen hilser derfor Kommissionens meddelelse om energipriser velkommen, da den netop fokuserer på de værktøjer, som medlemsstaterne kan gøre brug af. Regeringen hilser desuden velkommen, at Kommissionen i sin meddelelse bl.a. henviser til behovet for at øge integrationen af regionale energimarkeder, behovet for at fremme og styrke udviklingen af vedvarende energi, og at de vil undersøge indikationer på mulig konkurrenceskadende adfærd i energimarkedet og sikre, at EU's regler til håndtering heraf håndhæves.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.